

Bezet Nederland (1940–1945)

De geschiedenis werkplaats hoofdstuk 3.3

havo 3

Begin van de bezetting

- 10 mei 1940: Duitsland valt Nederland binnen
- 15 mei 1940: Nederland capituleert
- Koningin Wilhelmina en regering vluchten naar Londen → regering in ballingschap
- Nederland onder bestuur van Arthur Seyss-Inquart
- Democratie en rechtsstaat afgeschaft

Duitse overheersing

In het begin:

- Leven lijkt normaal
- Economie herstelt tijdelijk
- Duitsers doen vriendelijk

Maar al snel:

- Censuur van kranten
- Gelijkschakeling van vakbonden en omroepen
- Nazistische ideeën verplicht

Februaristaking (1941)

- Joodse Nederlanders worden uitgesloten en vervolgd
- Februari 1941: razzia's in Amsterdam
- Februaristaking als protest
- Duitsers slaan hard terug:
 - Executies
 - Deportaties naar concentratiekampen
- Na 1941: meer terreur en geweld

Houding van Nederlanders

- Meerderheid: past zich aan
- ± 4%: collaboratie (NSB, SS)
- Minderheid: verzet

Dagelijks leven onder bezetting

- Schaarste aan voedsel en goederen
- Vanaf 1942:
- Mannen 17–40 jaar → dwangarbeid in Duitsland
- Tegenstand wordt streng bestraft

Bevrijding

- April 1945: bevrijding door Canadese troepen
- 5 mei 1945: Duitse capitulatie in Nederland

Collaboratie en verzet

Collaboratie:

- NSB'ers
- ± 25.000 Nederlandse SS'ers
- Politie en spoorwegen helpen bij deportaties

Verzet:

- Onderduikers helpen
- Valse bonkaarten
- Illegale kranten (Trouw, Vrij Nederland, Het Parool)
- Sabotage en aanslagen

Hongerwinter

- September 1944: geallieerden trekken Nederland binnen
- Slag om Arnhem mislukt → vertraagde bevrijding
- Hongerwinter 1944–1945:
 - Vooral West-Nederland
 - ± 20.000 doden

Na de bevrijding

- Grote vreugde en feesten
- Ook wraakacties tegen collaborateurs
- Vrouwen kaalgeknipt

Normen & invloed nu

- Na 1945 tijdelijk lossere normen over relaties en seksualiteit
- ± 7000 bevrijdingskinderen
- Gevolg tot vandaag:
 - Identiteitsvragen
 - Zoektocht naar afkomst

